RND - RedaktionsNetzwerk Deutschland

Bedrijven uiten scherpe kritiek

Ruzie over het Europees Octrooibureau: Wordt het onderzoek steeds lakser?

De autoriteit stelt massa boven klasse en onderzoekt octrooiaanvragen steeds vaker slordig. Een initiatief van de industrie bekritiseert dit. Een octrooionderzoeker op kantoor pakt anoniem uit.

München. Het Europees Octrooibureau (EOB) in München presenteert een recordbalans. Precies 193.460 aanvragen voor uitvindingen kwamen er in 2022 binnen, een stijging van 2,5 procent en dus meer dan ooit tevoren. Vooral groene technologieën worden geregistreerd, zegt Antonio Campinos. "De aanhoudende opleving op dit gebied helpt de energietransitie vooruit", legt de EOB-baas uit.

Op nationaal niveau springt China eruit met een stijging van ruim 15% tot 19.041 aanvragen, waardoor het de vierde octrooimachtigde is. Duitse uitvinders, wereldwijd op de tweede plaats achter de VS, verzwakken daarentegen statistisch gezien met een daling van bijna 5 procent tot 24.684 beschermingsaanvragen. Dat zou zorgwekkend kunnen zijn - of je hebt een kijk op zaken zoals Beat Weibel.

Hij is hoofd octrooien bij Siemens. Zijn bedrijf staat wereldwijd op de zesde plaats in de EOB bedrijfsstatistieken van vorig jaar met 1.735 aanvragen en is daarmee Duitslands meest actieve. "Het gaat er niet om zoveel mogelijk octrooien aan te vragen, maar zo goed mogelijke", verklaart hij zijn filosofie. Die van EOB is een andere.
"Alles lijkt daar gericht op het snel en zo efficiënt mogelijk verlenen van een octrooi", bekritiseert Weibel.

Initiatief vraagt om meer kwaliteit en transparantie bij octrooiverlening

Dit standpunt staat niet op zichzelf. Vorig najaar werd het Industry Patent Quality Charter (IPQC) opgericht, waarbij 19 andere ondertekenaars zoals Bayer en Deutsche Telekom of Nokia, Vodafone en Qualcomm zijn aangesloten. Zij eisen een koerswijziging van het EOB en een terugkeer naar kwaliteit en transparantie in het octrooionderzoek en de octrooiverlening. Veel octrooigemachtigden, zoals blijkt uit blogberichten, evenals de Federatie van Duitse Industrieën (BDI) hebben zich aangesloten bij de geconcentreerde kritiek van de industrie. "Uitstekend initiatief, zeer gewaardeerd," zegt BDI-hoofd Siegfried Russwurm vol lof over het IPQC. De kwaliteit van octrooien is bepalend voor hun waarde en rechtsgeldigheid.

EOB-critici zien bewijs van afnemende onderzoekskwaliteit bij het bureau. Van 2015 tot 2021 steeg het toekenningspercentage van octrooiaanvragen van 61,5 naar ruim 70 procent, stelde het IPQC vast met behulp van het BDI. Dit betekent dat examinatoren steeds meer octrooien toekennen dan afwijzen. Wat tegelijkertijd toeneemt is het herroepingspercentage, van 41 naar 46 procent. Degenen die een verleend EOB-octrooi aanvechten hebben steeds meer succes, waardoor investeringen op basis van deze octrooien vaak in gevaar komen.

"Samen met hun eigen ervaring lijkt dit voor de IPQC-leden een goede indicatie dat een uitgebreid onderzoek van octrooien blijkbaar niet meer voldoende mogelijk is", concludeert Weibel en ziet dit als het resultaat van een praktijk die de nadruk legt op throughput. Het strookt niet met Siemens' eigen ervaring met octrooispecificaties. "Vooral in de digitale wereld wordt het steeds moeilijker om uitvindingen te begrijpen en te octrooieren", zegt Weibel. Daarom doen interne octrooigemachtigden steeds langer over het opstellen van octrooien, terwijl EOB-onderzoekers steeds minder tijd hebben. "Er ontstaat een kloof", bekritiseert de manager.

Accountant pakt uit: "Er is druk om steeds meer te produceren".

We staan onder druk om steeds meer te produceren, dus de kwaliteit gaat omlaag", zegt hij, die anoniem wenst te blijven. Kritiek van het personeel is niet welkom op het kantoor en is tot nu toe "volledig genegeerd". In 2015 had hij drie dagen de tijd om een octrooi te onderzoeken. "Nu is het minder dan twee dagen", onthult hij. Een puntensysteem, dat bepalend is voor promotie en dus een beter salaris, bevordert de toekenning van octrooien. Afwijzingen moeten in detail worden gemotiveerd en de betrokkenen moeten worden uitgenodigd voor een gesprek. Dit kost tijd waarin men niet kan onderzoeken en punten verzamelen. "We moeten onze ogen sluiten en octrooien verlenen in geval van twijfel", klaagt de octrooionderzoeker.

In februari kwamen vertegenwoordigers van het EOB en IPQC voor het eerst bijeen om te praten. Het EOB heeft de beschuldigingen ontkend, meldt Weibel, en meent te weten waarom het bureau steeds meer octrooien in kortere tijd inroept. Het kan een aanvrager tot 10.000 euro kosten om van een uitvinding een octrooi te maken. Meer octrooien verhogen de inkomsten van het bureau, wat ten goede komt aan de 39 Europese landen die het financieel steunen.

Octrooistatistieken

Net als in voorgaande jaren voeren de VS de nationale ranglijst van aanvragen van het Europees Octrooibureau in 2022 aan, vóór Duitsland, Japan en China. Maar de trends zijn zeer verschillend. Uitvinders uit de VS dienden ruim 48.000 octrooien in, 3 procent meer dan hun Duitse collega's, die er 24.684 aanvroegen, bijna 5 procent minder. Japanse uitvinders stagneerden met ruim 21.500 aanvragen. De grootste toename kwam uit China, met een stijging van meer dan 15 procent tot een goed 19.000 IP-aanvragen. Van de 25 grootste octrooinaties was de daling het sterkst in Duitsland. Op bedrijfsniveau is Siemens het meest innovatieve Duitse bedrijf met 1.735 aanvragen in het voorgaande jaar, vóór BASF met 1.401 octrooiaanvragen en Bosch met 1.214. Op wereldschaal domineert echter het omstreden Chinese bedrijf Huawei met meer dan 4.500 octrooiaanvragen, gevolgd door LG uit Zuid-Korea en Qualcomm uit de VS. Op wereldschaal staat Siemens op de zesde plaats, BASF op de achtste en Bosch op de elfde. De technologiegebieden met het hoogste aantal aanvragen zijn digitale communicatie en medische technologie, elk met ongeveer 16.000 beschermingsaanvragen.

"Maar het gaat ook om innovatie in de Europese industrie", zegt Weibel. Dit geldt met name voor het Europees eenheidsoctrooi, dat in juni van kracht wordt.

Het maximaliseren van inkomsten mag niet de belangrijkste focus zijn, waarschuwt de Siemens octrooibaas. Als het EOB niet van koers verandert, zal zijn bedrijf zich steeds vaker wenden tot nationale octrooibureaus zoals het Duitse of het Amerikaanse. Die spelen beter in op hun eigen behoeften. Het EOB daarentegen bedient meer Aziatische bedrijven die vertrouwen op massa in plaats van klasse.

Vooral aanvragen uit het octrooiboomland China zijn niet van merkbaar mindere kwaliteit dan die van westerse bedrijven, countert het EOB. Minder aanvragen uit Duitsland zijn te wijten aan het feit dat typisch Duitse uitvindersdomeinen zoals machinebouw of verbrandingstechnologie over het algemeen geen groeigebieden meer zijn en Duitse uitvinders minder te bieden hebben op zeer innovatieve gebieden zoals digitale communicatie. Het EOB wil voorlopig geen commentaar geven op de beschuldigingen van het IPQC en verwijst naar lopende gesprekken. Een nieuwe bijeenkomst tussen de industrie en het bureau is gepland voor april of mei.

Het zou de relatie tussen het Bureau en zijn westerse klanten kunnen herdefiniëren.